

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/141/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013201549
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1013201549.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa JUDr. C. G., bytom N., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. júla 2014, č. k. 10Sd/109/2013-61, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 4. júla 2014, č. k. 10Sd/109/2013-61, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 20. augusta 2013 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo 4. júla 2014, č. k. 10Sd/109/2013-61, potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X z 20. augusta 2013, ktorým odporkyňa podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 25. februára 2010. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ je od 1. februára 1995 poberateľom príspevku za službu podľa § 119 a 120 zákona č. 410/1991 Zb., ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok a pri ustálení jeho výšky nebolo zohľadnené obdobie dôchodkového poistenia získané v civilnom zamestnaní, ani zaradenie v prvej kategórii funkcií. Navrhovateľ získal 25 rokov zamestnania, pričom vykonával službu v I. kategórii funkcií v rozsahu najmenej 20 rokov, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení dosiahnutím veku 55 rokov dňa X. G. XXXX, t. j. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“). Keďže navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 a aplikácia

ustanovenia § 132 zákona č. 100/1988 Zb. nie je vylúčená pri nárokoch, ktoré vznikli do 30. júna 2002 a o takomto nároku podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona o sociálnom zabezpečení rozhoduje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a príslušnosť Sociálnej poisťovne na rozhodovanie o tejto dávke je vylúčená, podľa názoru krajského súdu odporkyňa nepochybila, keď zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok. Preto preskúmané rozhodnutie odporkyne ako zákonné potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Namietal, že o starobný dôchodok požiadal žiadosťou z 25.02.2013, čím sa začalo konanie o jeho dôchodkovej dávke v súlade s platným zákonom č. 461/2003 Z. z. Poukázal na rozsudky Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd 106/2013 a 2Sd 98/2013, podľa ktorých je rozhodujúci vôľou určujúci právny úkon a nie právna udalosť závislá od dátumu narodenia. Za nesprávny považuje právny názor krajského súdu, že na rozhodovanie o jeho starobnom dôchodku je príslušný odbor sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil pre nesprávne právne posúdenie veci a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že odporkyňa je povinná rozhodnúť o jeho žiadosti o starobný dôchodok, keďže spĺňa podmienky pre priznanie starobného dôchodku zo všeobecného systému.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku z dôvodu nedostatku právomoci odporkyne rozhodnúť o takej žiadosti.

V zmysle § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2004 v konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 129 zákona č. 100/1988 Zb. pre vojakov z povolania a vojakov, ktorí sú počas činnnej služby hmotne zabezpečení ako vojaci z povolania, pre príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušníkov zborov nápravnej výchovy a občanov, ktorí boli týmito vojakmi alebo príslušníkmi a splnili podmienku nároku na dôchodok podľa tejto časti (ďalej len „vojaci z povolania“), platia ostatné ustanovenia tohto zákona, pokiaľ sa v tejto časti neustanovuje inak.

V zmysle § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. policajt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že vznik nároku policajta na starobný dôchodok dovŕšením 55. roku veku je viazaný na splnenie podmienky minimálne 25 rokov zamestnania, z ktorých minimálne 20 rokov získal v I. kategórii funkcií.

Podľa § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhodujú, pokiaľ ide o

- a) vojakov z povolania Česko-slovenskej armády, Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia,
- b) príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a o vojakov z povolania v pôsobnosti Federálneho

ministerstva vnútra, orgán príslušného ministerstva,
c) príslušníkov zborov nápravnej výchovy, orgán príslušného ministerstva spravodlivosti republiky.

Z obsahu spisového materiálu Ministerstva vnútra SR je zrejmé, že navrhovateľ vykonával profesionálnu službu policajta v rozsahu viac ako 20 rokov a po ukončení služobného pomeru mu bol priznaný príspevok za službu podľa § 119 a 120 zákona č. 410/1991 Zb., pričom pri priznaní výsluhového príspevku sa na kategórie funkcií neprihliadalo. Zo služobného pomeru bol uvoľnený dňom 31.01.1995. Podľa žiadosti o starobný dôchodok po tomto dni bol od 01.02.1995 do 30.04.2000 zamestnaný na Ministerstve obrany SR a od 01.05.2000 do 31.05.2001 bol evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný, od 01.06.2001 do 01.01.2003 (teda aj v čase dovŕšenia dôchodkového veku 55 rokov dňa XX.XX.XXXX) nebol zamestnaný, ani evidovaný a od 02.01.2003 do 30.06.2003 bol zamestnaný na Mestskom úrade v Modre.

Navrhovateľ, narodený XX.XX.XXXX, splnil všetky podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dňom X. G. XXXX, ktorým dovŕšil vek 55 rokov, lebo k tomuto dňu získal viac ako 25 rokov zamestnania a vykonával viac ako 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií. V čase vzniku nároku na starobný dôchodok zamestnaný, ani dôchodkovo poistený nebol.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 124 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z., ktoré je prechodným ustanovením, príspevky za službu, na ktoré vznikol nárok podľa § 119 až 122 zákona č. 410/1991 Zb. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti a od tohto dňa sa zvyšujú v závislosti od dátumu ich priznania.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 447/2002 Z. z. od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že v ňom uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužijú až od 1. júla 2002, počnúc ktorým mohol policajtom najskôr vzniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z.

Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. však nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok tých policajtov, ktoré vznikli do 30. júna 2002 a policajt nebol k tomuto dňu nepretržite zamestnaný.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., t. j. podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vo výške podľa § 133 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. už ku dňu X. G. XXXX. Tento nárok mu zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že o priznanie starobného dôchodku a jeho výplatu požiadal žiadosťou z 25.02.2013 od 1. mája 2003.

Podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených pre vznik nároku na dávku a jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Vzhľadom na uvedené je nesprávne tvrdenie navrhovateľa, že zákon č. 328/2002 Z. z. (účinný od 01.07.2002) vylúčil možnosť, aby požiadal o starobný dôchodok.

Podľa § 121 ods. 2 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky pri súbehu nároku na príspevok a na starobný, invalidný, čiastočný invalidný dôchodok alebo na dôchodok za výsluhu rokov podľa predpisov o sociálnom zabezpečení patrí oprávnenému podľa jeho voľby buď príspevok, alebo dôchodok.

Navrhovateľ po vzniku nároku na starobný dôchodok nebol naďalej nepretržite zamestnaný. Vzhľadom na to sa na neho nemôže vzťahovať ustanovenie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Kompetencia príslušných orgánov Ministerstva vnútra SR rozhodnúť o sociálnom zabezpečení policajtov, teda aj o nároku na starobný dôchodok (prípadne o jeho zvýšení za dobu ďalšieho poistenia), nie je v danom prípade ustanovením § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. dotknutá, keďže navrhovateľ nebol od vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľa, že odporkyňa mala v jeho prípade postupovať v súlade s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. augusta 2012, sp. zn. 7So/138/2011. Uvedené rozhodnutie sa týkalo žiadateľa o starobný dôchodok, ktorý splnil podmienky nároku na starobný dôchodok (dovršil vek 55. rokov) po 1. januári 2004, t. j. za účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z. a nie je možné ho aplikovať v prípade navrhovateľa, ktorý splnil podmienky nároku na starobný dôchodok za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. a podľa žiadosti o dôchodok po priznaní výsluhového príspevku nebol nepretržite zamestnaný (dôchodkovo poistený).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a ustanovenia právnych predpisov odporkyňa nie je oprávnená (a ani nemala) v danom prípade o žiadosti o starobný dôchodok rozhodnúť. Táto kompetencia, vrátane posúdenia nároku na následné zvýšenie starobného dôchodku za dobu zamestnania po dovŕšení dôchodkového poistenia patrí príslušnému orgánu Ministerstva vnútra SR. Keďže zákon č. 461/2003 Z.z. neupravuje postup odporkyne v prípade, ak nie je kompetentná na rozhodnutie, v takom prípade musí odporkyňa postupovať podľa všeobecného predpisu o správnom konaní (§ 20 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok).

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za nesúladné so zákonom a preto § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.). Z dôvodu nedostatku právomoci o žiadosti rozhodnúť postúpi žiadosť navrhovateľa v súlade s § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov na rozhodnutie príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (§ 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb.).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods.1 O.s.p., lebo navrhovateľ si ich náhradu neuplatnil a odporkyňa nebola v konaní úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.